

ARCHEOLOGIA POLSKI

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM LXVII

2022

WARSZAWA
2022

T o m r e c e n z o w a n y

S k ł a d R e d a k c j i N a u k o w e j:

Redaktor: MARIA DEKÓWNA

Z-ca Redaktora: TOMASZ PUROWSKI

Sekretariat: JOLANTA SADOWSKA-TOPÓR, KATARZYNA KERNEDER-GUBAŁA

Członek Redakcji: HANNA KOWALEWSKA-MARSZAŁEK

S k ł a d K o m i t e t u R e d a k c y j n e g o:

JOSEF BÁTORA (Bratysława), FELIX BIERMANN (Szczecin),
HANNA KÓČKA-KRENZ (Poznań), SARUNAS MILISAUSKAS (Buffalo),
PETR NERUDA (Brno), MARIAN RĘBKOWSKI (Szczecin/Warszawa),
DAGFINN SKRE (Oslo), DANICA STAŠŠÍKOVÁ-ŠTUKOVSKÁ (Nitra),
NATALIE VENCLOVÁ (Praga)

A d r e s R e d a k c j i:

Instytut Archeologii i Etnologii PAN
00-140 Warszawa, al. Solidarności 105
tel. (0-22) 620 28 81 do 84 wewn. 138, 132, 193
e-mail: archeologia.polski@wp.pl

K o r e k t a:

Dorota Cyngot

PL ISSN 0003-8180

© Copyright by Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Warszawa 2022

Wszystkie artykuły w tym tomie są opublikowane w wolnym dostępie
na licencji CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

All articles in this volume are published in an open access
under the CC BY 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form
or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording,
or any information storage and retrieval system, without permission from
the copyright owner.

D T P:

Janusz Świnarski

D r u k:

Partner Poligrafia, Białystok

Nakład 250 egz., papier offset 90 g
Druk ukończono w grudniu 2022 r.

*Niniejszy tom dedykujemy
Profesorowi dr. hab. Wojciechowi Szymańskiemu
w pięćdziesiątą rocznicę urodzin
i 67-lecie pracy naukowej*

Redakcja

SPIS TREŚCI

METODY I METODOLOGIA

Dariusz Król, Małgorzata Rybicka, Chronologia radiowęglowa stanowisk grupy Gordinești kultury trypolskiej z północnej Mołdawii i zachodniej Ukrainy....	9
Radiocarbon chronology of the Tripolye Culture Gordinești Group sites from northern Moldova and western Ukraine	29

STUDIA

Tadeusz Galiński, Siekierka kamienna z Bolkowa nad jeziorem Świdwie. Najstarszy ślad penetracji terenów nad dolną Odrą przez społeczności wczesnoneolityczne?....	31
Stone axehead from Bolków on Lake Świdwie. The oldest evidence of early Neolithic communities in lower Oder territory?	58
Tomasz Purowski, Identifying Bronze Age glass production centres through bead-making techniques	61
Identyfikacja szklarskich ośrodków produkcyjnych z epoki brązu na podstawie rozpoznania technik wykonania paciorków	80
Kamil Nowak, Katarzyna Sielicka, Beata Miazga, Skarb z Paszowic, woj. dolnośląskie. Analiza śladów produkcji i (nie)używania	81
Hoard from Paszowice, Lower Silesia. Analysis of (non)use-wear and manufacture traces	113
Katarzyna Skrzyńska, Podlaskie cmentarzyska z grobami w obstawach kamiennych w świetle wyników badań interdyscyplinarnych	117
Podlasie cemeteries of graves with stone casing in light of interdisciplinary research	155
Aleksandra Pankiewicz, Między centrum, zapleczem a szlakiem handlowym. Wymiana i obieg pieniężny w tzw. ośrodkach centralnych we wczesnym średniowieczu na przykładzie Wrocławia	159
Between center, hinterland and trade route. Trade exchange and monetary circulation in the so-called main centres of early Medieval times based on Wrocław as a case study	195
Joanna Piątkowska-Małecka, Piotr Kotowicz, Struktura spożycia mięsa w późnośredniowiecznym zamku w Sanoku (stan. 1, pow. sanocki, woj. podkarpackie)	199
Meat consumption patterns at the late Medieval castle in Sanok (site 1, Sanok commune, Podkarpackie province)	234

DYSKUSJE I POLEMIKI

Paweł Szczepaniak, Zważyć <i>sacrum</i> ? Uwagi nad metodami badań wczesnośrednio-wiecznych masek z Opola	235
Weighing <i>sacrum</i> ? Remarks on the study methodology of the early Medieval masks from Opole	247
Kamil Kajkowski, Po co archeologom archeologia? Raz jeszcze o „maskach” z Opola	249
What do archaeologists need archaeology for? Once again about the “masks” from Opole	263

RECENZJE

Une résidence de la noblesse gauloise. Le camp de Saint-Symphorien à Paule (Côtes d'Ar-mor), Yves Menez red. (Hanna Kowalewska - Marszałek)	265
---	-----

KRONIKA

Prof. dr hab. Romuald Schild (2.10.1936–23.11.2021) (Marian Rębowski)	277
---	-----

Pełne wydania tomów „Archeologii Polski” znajdują się na stronie:
<https://journals.iaepan.pl/apol>

Complete issues of “Archeologia Polski” are to be found at: <https://journals.iaepan.pl/apol>

„Archeologia Polski” jest indeksowana w bazach: Scopus, DOAJ
i Copernicus Journals Master List

“Archeologia Polski” is indexed in Scopus, DOAJ and Copernicus Journals Master List

OD REDAKCJI

„Archeologia Polski” jest wydawnictwem ciągłym, w którym zamieszczane są artykuły zawierające ujęcia ogólne, syntetyzujące, omawianych zagadnień. Publikujemy w nim prace z zakresu metodologii i metodyki badań archeologicznych oraz dyscyplin współpracujących z archeologią, a także studia dotyczące problematyki prehistorii oraz wczesnych dziejów ziem polskich na tle europejskim. Każdy zeszyt zawiera również dział polemik i dyskusji oraz recenzje literatury polskiej i obcej, głównie archeologicznej, lecz również prac z zakresu dyscyplin z archeologią współpracujących.

Artykuły i recenzje przekazywane do druku w „Archeologii Polski” prosimy opracowywać według zasad opublikowanych w tomie 61: 2016, s. 279 nn. naszego periodyku, oraz na stronie internetowej: www.iaepan.edu.pl.

Warunki zamawiania „Archeologii Polski”

Institucje i osoby prawne mogą kierować zamówienia na adres:

**Institut Archeologii i Etnologii PAN; al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa,
numer konta w BANK BGK 58 1130 1017 0020 1465 9720 0001
z dopiskiem „Archeologia Polski”**

Zachęcamy do składania zamówień w naszej księgarni internetowej na stronie:

**www.iaepan.edu.pl lub www.ksiegarnia.iaepan.vot.pl
tel. (+ 48 22) 620 28 81 ÷ 86, w. 114, (+ 48 22) 652 19 59; bookshop@iaepan.edu.pl**

Bieżące i wcześniejsze numery można nabyć lub zamówić w Księgarni IAE PAN,
al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, bookshop@iaepan.edu.pl

Subscriptions orders for “Archeologia Polski” available directly
from Institute of Archaeology and Ethnology
al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Poland

The subscription rate is EURO 44 & postage. Payment should be made by credit card,
by International Money Order sent to
BANK BGK 58 1130 1017 0020 1465 9720 0001

or by a check made payable to **Institut Archeologii i Etnologii PAN;**
al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Poland

We recommend using an order form available in the Institute’s bookshop on our website:
www.iaepan.edu.pl or www.ksiegarnia.iaepan.vot.pl

For the exchange write, please, to

Instytut Archeologii i Etnologii PAN – Biblioteka
al. Solidarności 105, PL 00-140 Warszawa, Poland
tel. (+48 22) 620 28 81 ÷ 86 int. 175

Orders regarding all publications of the Institute of Archaeology and Ethnology should be addressed to the Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences, al. Solidarności 105, PL-00-140 Warszawa, Poland, tel. +48 22 620 28 81 ÷ 86 int. 114, fax +48 22 624 01 00 (Warsaw). We recommend using an order form available in the Institute's bookshop on our website:

www.iaepan.edu.pl
or
bookshop@iaepan.edu.pl

Payment must be made by International Money Order sent to BANK BGK No 58 1130 1017 0020 1465 9720 0001 or by check payable to Instytut Archeologii i Etnologii PAN, al. Solidarności 105, PL-00140 Warszawa, Poland.